

OHJE MAKSUTTOMIEN HOITOTARVIKKEIDEN JA -VÄLINEIDEN JAKELUUN

Työryhmä:

Emilia Hakanen
Tuomo Vanhatalo
Taru Lehtimäki
Niina Kuisma
Anu Soini
Marjo Niemi
Taina Vehmanen
Kalevi Suhonen

1.4.2021

JOHDANTO

Terveyskeskus antaa pitkäaikaista sairautta sairastaville avohoidossa oleville säkyläläisille potilaille sairauden tai sen jälkitilan seurannan ja hoidon kannalta tarpeelliset hoitotarvikkeet, mikäli sairaus on pysyvä tai kestänyt yli 3 kk. Tarkoituksena on edistää pitkäaikaisten sairauksien kotona tapahtuvaa hoitoa ja seurantaa. Terveydenhoitolain (1326/2010) 24§:n mukaan kunnan tehtävän on järjestää alueensa asukkaiden sairaanhoitopalvelut, joihin kuuluvat hoitosuunnitelman mukaiset pitkäaikaissairaiden sairauden hoitoon tarvittavat hoitotarvikkeet. Myös kotisairaalahoidon yhteydessä annettavat hoitosuunnitelman mukaiset hoitotarvikkeet sisältyvät hoitoon (§ 25). sairauden hoitoon liittyvät tarvikkeet ovat potilaalle/asiakkaalle maksuttomia.

STM arvioi selvityksessään 2014:28 kuntien hoitotarvikejakelua. Selvityksen mukaan kunta voi laatia omia ohjeistuksiaan hoitotarvikkeiden jakelusta, mutta ohjeet eivät saa rajoittaa yksilölliseen tarpeeseen perustuvaa tarvikemäärää kuten esim. diabetesta sairastavan henkilön sairauden hoitoon tarvittavia liuskoja. Käypä hoito -suosituksessa on esitetty ohjeellisia määriä hoitotarviketarpeista.

Terveyskeskuksemme kuuluu ERVA -yhteishankintarenkaaseen, joka kilpailuttaa, valmis-telee ja päättää hankinnat. Terveyskeskus on sitoutunut hankkimaan tuoteryhmien tuotteet yhteisesti sovitusta hankintapaikoista. Vain näiden hankintapaikkojen tuotteet ovat mukana sairaanhoitovälineiden ja tarvikkeiden jakelun piirissä. Säkylän sosiaali- ja terveystoimi käyttää Satakunnan sairaanhoitopiirin Logistiikkakeskuksen palveluja.

Terveyskeskuksen kautta ei tilata tuotteita niille asiakkaille, jotka eivät täytä jakelun kri-teereja. Asiakkaat ja palvelukodit tilaavat nämä tuotteet omalla kustannuksella suoraan tavaran toimittajalta tai ostavat apteekista.

Tarvikejakelu ei ole ainoastaan tarvikkeiden jakamista, vaan se edellyttää terveyden huollon ammattihenkilön tekemää hoidon kokonaistilanteen arviointia. Hoito-tarvikkeiden tarpeesta tehdään selvitys, joka on terveydenhuollon ammattihenkilön arvio tai suunnitelma. Lomake on liitteenä. Hoitotarvikejakelu on osa asiakkaan/potilaan kokonaisuhoitoa, jolloin potilaan/asiakkaan tulee tietää ja ymmärtää hoitoon liittyvien tarvikkeiden merkitys ja käyttö. Hoitotarvikejakelun yhteydessä opastetaan tarvittaessa myös omaisia, läheisiä ja omaishoitajia.

1.4.2021

Hoitotarvikkeiden ja -välineiden tilaaminen ja hakeminen

Tilaus pyydetään tekemään **kaksi-kolme viikkoa ennen** tavaroiden noutamista.

Diabetes- ja hoitotarvikkeiden tilaukset ensisijaisesti mieluiten sähköpostitilauksella tarvikejakelu@sakyla.fi tai soittamalla tarvikejakelun numeroon 044-4575209, soitamme takaisin, jos emme heti pysty vastaamaan.

Tarviketilaukset tehdään tiistaisin iltapäivällä.

Kun asiakas tulee ensimmäisen kerran hakemaan hoitotarvikkeita, niin asiakkaalla tulisi olla mukanaan lääkärin/terveydenhoitajan/sairaanhoitajan/lähihoitajan allekirjoittama selvitys hoitotarvikkeiden tarpeesta.

Kotihoidon henkilöstö:

Kotihoidon henkilöstö tilaa omien asiakkaiden tarvikkeet myös terveystakeskuksen tarvikejakelusta ja toimittaa hoitotarvikkeita asiakkailleen kotikäynnin yhteydessä.

Hoitotarvike ja -välinejakelun periaatteet

Tarvikkeita ja välineitä annetaan kolmen kuukauden tarve kerrallaan. Sairauden/tarpeen alkuvaiheessa tilataan yhden kuukauden tuotteet, jotta varmistumme tuotteiden sopivuuden. Haavanhoito tuotteissa jaetaan aina kahden viikon tarve kerralla.

Jakelua ja käyttöä seurataan yksilökohtaisesti.

Hoitovälineitä ja -tarvikkeita annetaan seuraavin perustein:

1. Hoitotarvikejakelu perustuu aina yksilölliseen tarpeeseen, jonka määrittelee terveydenhuollon ammattilainen. Hoitotarvikejakelun henkilökunnalla on oikeus pyytää tarvittaessa uusi päätös.
2. Hoitotarvikkeita annetaan ainoastaan pitkäaikaiseen **yli 3 kuukautta** kestäväan tarpeeseen. Jos tarve on varmuudella pysyvä, diabetes-, dialyysi-, avannetarvikkeiden ja inkontinenssitavrikkeiden kohdalla voidaan tarvikeiden jakelu aloittaa heti. Muissa tapauksissa asiakas otetaan jakelun piiriin vasta tarpeen kestätyä vähintään kolme kuukautta.
3. Hoitotarvikkeet ovat henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettuja. Jos potilaan kotikunta on muu kuin Säkylä, on hänen kotikunnaltaan saatava maksusitoumus, jotta hoitotarvikkeita luovutetaan. Mikäli ulkokuntalainen asiakas on käyttänyt terveydenhuoltolain 48 §:n mukaista

laajennettua hoitopaikan valinta-oikeuttaan ja valinnut hoitopaikakseen Säkylän terveystakeskuksen, kuuluu hänelle myös hoitotarvikejakelun palvelut.

1.4.2021

Hoitovälineistä ja -tarvikkeista vastaavat hoitajat opastavat ja neuvovat hoitovälineiden ja -tarvikkeiden käyttöön liittyvissä asioissa sekä vastaavat niiden jakelusta.

Lääkehappi ei kuulu jakelun piiriin. Potilas saa lääkehappea varten reseptin ja hankkii hapen itse.

HAAVANHOITOTARVIKKEET

Haavanhoitotarvikkeissa on **3 kuukauden omavastuu aika**.

Sopivan haava tuotteen löydyttyä asiakas tuo mukanaan ko. tuotteen tullessaan haavanhoitoon tai järjestää tuotteet valmiiksi kotiin.

Kolmen ensimmäisen kuukauden ajan asiakas ostaa kaikki haavanhoitotarvikkeet itse.

Omavastuu aika koskee toimenpiteiden jälkeisiä ja traumaperäisiä haavoja sekä niihin liittyviä infektoituneita haavoja.

Uusiutuviissa haavoissa omavastuu aika määritellään yhden kerran eli uusiutumisvaiheessa ei ole omavastuu aikaa.

Haavanhoitotarvikkeet:

Yli 3 kuukautta kestävässä hoidossa noudatetaan seuraavia ohjeita:

- Lääkkeet ja lääkkeenomaiset tuotteet asiakas hankkii apteekista (esim. Normgel, Betadine, Prontosan, puhdistustuotteet ym. vastaavat) ja maksaa itse.
Sopivan haava tuotteen löydyttyä asiakas tuo mukanaan ko. tuotteen tullessaan haavanhoitoon
- Lääkemääräystä edellyttäviin tuotteisiin lääkäri kirjoittaa reseptin.
- Sidetarpeista annetaan tarvittaessa imevät ja tehdaspuhtaat tarvikkeet: tehdaspuhtaat haavatyyny ja harsotaitokset eri koot, elastinen harsoside eri levyiset, putkiside eri levyiset, teippi, tehdaspuhdas rullassa oleva haavakalvo
- erityistuotteet esim. DuoDerm, Aquacell, Mesorb, Sorbact, Mepilex ym. annetaan lääkärin/hoitajan arvioiman kulutustarpeen mukaan, yleensä 2 kahden viikon tarve kerrallaan, jos kyseessä on yli 3 kk kestänyt hoito.
- Haavanhoitotuotteina käytetään ERVA:n päätöksen mukaisesti valittuja haavanhoitotuotteita

Työtaturmatapauksissa kirjoitetaan kaikki tarvikkeet (myös sidetarpeet) reseptille, jotta asiakas saa ne apteekista vakuutusyhtiön laskuun.

Haavanhoito-ohjeistusta voidaan tarkentaa jatkossa haavanhoitajan opastuksella.

IMUJEN TARVIKKEET

1.4.2021

Maksutta jaetaan kotona liman imemiseen kuuluvat tarvikkeet:

- imukatetri tarpeen mukaan
- imuletku metreittäin tarpeen mukaan
- vinylikäsineet imemiseen pari/imukerta
- puuvanua tarpeen mukaan

TRAKEOSTOMIATARVIKKEET

Maksutta jaetaan tarvikkeet henkitorven avanteen hoitamiseen. Normaalin hygienian ja perushoitoon kuuluvat tarvikkeet asiakas ostaa itse.

- trakeostomiakanyyli eri mallit ja koot tarpeen mukaan
- trakeostomiakanyylin nauha tarpeen mukaan
- bakteerisuodattimet tarpeen mukaan
- kosteuslämmönvaihtimet tarpeen mukaan
- puhdistusharja tarpeen mukaan
- Provox –tuotteet tarpeen mukaan
- tehdaspuhtaat taitokset tarpeen mukaan
- haavalevy trakeostomia tarpeen mukaan
- suojakäsineet tarpeen mukaan
- puuvanua tarpeen mukaan
- pumpulitikut tarpeen mukaan

HAPEN ANNON JA HENGITYKSEN TARVIKKEET

Maksutta annetaan ne tarvikkeet, joilla toteutetaan hengitystä ja hapetusta tukevaa hoitoa kotona happirikastimen tai muun lisähapen avulla. CPAP -laitteen tarvikkeet saa uni- ja keuhkoyksiköistä.

- happiviikset letkulla, käyrät ja suorat aikuisten 2-3kpl/kk
- " " lasten tarpeen mukaan
- " " vauvojen tarpeen mukaan
- happiviikset kannettavaan happirikastimeen 2-3kpl/kk
- happiletku kupla metreittäin 10-15m/3kk
- happiletku suora metreittäin 10-15m/3kk
- kostutuspullo tarpeen mukaan

AVANNETARVIKKEET

Normaaliin hygieniaan kuuluvat tuotteet esim. pesuaineet, pyyhkeet, suojakäsineet, perusvoiteet asiakas hankkii itse. Tarvittaessa käytettävien tuotteiden tarve on perus-teltava selvityslomakkeessa.

- Tyhjennettävä avanpessu 2 pss/viikko tai tarpeen mukaan
- Pohjalevy 1-2 levyä/viikko tai tarpeen mukaan
- Virtsavanapussi 2 pss/viikko

1.4.2021

Pohjalevy 2 levyä/viikko
Kertakäyttöpussi 1 /päivä tai tarpeen mukaan

Ihonsuojatuotteet vain hoitajan arvioimana.

Muut tarvikkeet annetaan tarpeen mukaan.

LÄÄKEANNOSTELUN TARVIKKEET

Maksutta jaetaan lääkkeiden antamiseen tarvittavat ruiskut ja neulat silloin, kun niitä ei saa apteekista lääkettä ostettaessa. Inhaloitavien eli keuhkojen kautta otettavien lääkkeiden annosteluun saa välineet ensisijaisesti apteekista.

- insuliiniruiskut diabeetikolle, jos kynä on rikkoutunut tarvittaessa
- ruiskut ja neulat
lääkkeen antoon ja katetrien ja letkujen huuhteluun tarvittaessa
- lääkkeenottokanyyli toistuvaan lääkkeen ottoon ampullista 1 kpl/vrk
- lääkesumutin maskilla tarvittaessa
- lääkesumutin suukappaleella 1-2 kpl/kk
- ” lasten maskilla tarvittaessa
- lääkesumuttimien suodattimet (lääkekohtaisia) vaihto 4x/v

RAVITSEMUKSEN TARVIKKEET

Maksutta jaetaan ravitsemuksen toteuttamiseen kuuluvat tarvikkeet, jos asiakas ei pysty syömään riittävästi suun kautta. Tarvikkeet jaetaan potilaalle asennetun ravinnon-siirtojärjestelmän mukaan.

Ravintovalmisteet eivät kuulu jakelutuotteisiin eivätkä hygieniaan ja perushoitoon kuuluvat tuotteet.

- peg -syöttönapit, eri merkit ja koot tarpeen mukaan
- gastrostomialetkut ” tarpeen mukaan
- ruokintayhdistäjät tarpeen mukaan
- ravinnonsiirtolaitteet tarpeen mukaan
- ravinnonsiirtosäiliöt tarpeen mukaan
- ruiskut tarpeen mukaan
- tehdaspuhtaat taitokset ja pumpulitikut tarpeen mukaan
- Nutrisafe -tuotteet lapsille tarpeen mukaan

1.4.2021

HEIKENTYNEEN VIRTSAAN JA ULOSTEEN PIDÄTYSKYVYN HOITO-TARVIKKEET

Virtsaamisapuvälineet ja inkontinenssitarvikkeet

Kestokatetri 1 katetri/3 kk

Kertakatetrit kuukauden tarve kerralla.

Virtsan keruupussit (2litraa) 1 pussi/viikko, Reisipussit tarpeen mukaan, kertakäyttöiset virtsakeräysspussit tarpeen mukaan sekä muut virtsankeruu pussit tarpeen mukaan.

Suolen toiminnan tarvikkeet

Suojäkäsineet annetaan henkilökohtaisen avustajan ja omaishoitajan tarpeisiin, palvelukodit ja kotihoito ostavat ne itse. Normaalin hygienian ja perushoidon tarvikkeet asiakas ostaa itse.

- ileostomiakatetri tarpeen mukaan
- rektaaliputki, eri koot tarpeen mukaan
- suolihuuhtelun tarvikkeet tarpeen mukaan
- suolihuuhtelun korkki tarpeen mukaan
- anaalitamponi tarpeen mukaan

Vaippojen kotiinkuljetus:

- Sairaanhoidtaja/terveydenhoitaja/kotihoidon henkilöstö arvioi uusien asiakkaiden tarpeet ja jo jakelun piirissä olevien asiakkaiden mahdolliset tarvemuutokset. Posti kuljettaa Tenan tilaukset kotiin.
- Tilaukset tehdään suoraan Ikääntyvien palvelujen koordinaattori Kalevi Suhonen puh. 050 542 4031 ja Kotihoidon esimies Taina Vehmanen 044 732 8120 kautta.

DIALYYSITARVIKKEET

Maksutta jaetaan dialyysihoidon toteuttamiseen kotona. Tuotteet ovat steriilisti pakattuja.

- letkusetti tarpeen mukaan
- haaraletkusto tarpeen mukaan
- jatkoletku (happiletku) tarpeen mukaan
- liittimet eri mallit tarpeen mukaan
- yhdistäjät tarpeen mukaan
- korkki tarpeen mukaan
- desinfektiokorkki tarpeen mukaan
- suojakorkki tarpeen mukaan
- suojakuori tarpeen mukaan
- teippi tarpeen mukaan

1.4.2021

DIABETESTARVIKKEET

Tarvikkeita jaetaan 3 kuukauden tarve kerrallaan edellytyksenä, että diabetes diagnoosi on asetettu.

Verensokerin seurantaan tarvittavia mittausliuskoja:

Pääsääntöisesti insuliinineulat ja verensokeriliuskat luovutetaan pistoja- ja mittauskertojen mukaan.

Ruokavaliohoidolla oleva asiakas ilman diabetes -diagnoosia hankkii testiliuskat itse.

	liuskaa /vk	liuskaa / 3 kk
Monipistoshoidoitet	30-	400 = 8 x 50
	35	450 = 9 x 50
Yhdistelmähoitoiset (insuliini+tabletti)	15-	200 = 4 x 50
	20	250 = 5 x 50
Tablettihoitoiset	5-	50 = 1 x 50
	10	150 = 3 x 50
IGT / IFG (heikentynyt sokerinsieto/suurentunut paastoarvo)	2	25 = ½ x 50

Lapsidiabeetikot tarpeen mukaan, vrt monipistoshoidoitet

Raskausdiabeetikot tarpeen mukaan, vrt yhdistelmähoitoiset

Joskus tarvitaan tihennettyä seurantatarvetta ja silloin liuskoja kuluu enemmän.

Verensokerin seurannassa käytettävä Libre – sensorin lukulaite annetaan erikoissairaanhoidosta ja hoitotarvikejakelusta asiakas saa sensorit. 1 sensori / 2 viikkoa eli 3 kk:n tarve = 6 sensoria.

Verensokerin omaseurannan tarpeesta ja mittausten tiheydestä sekä hoidon tavoitteista sovitaan yhdessä asiakkaan kanssa. Diabeteshoitajat antavat hoidonohjausta tavoitteena varmistaa mittauksen luotettavuus, tulosten tulkinta ja omahoito – päävastuu hoidosta on diabeetikolla itsellään.

Diabeetikko saa **verensokerimittarin** maksutta hoitopaikasta. Mittarin valinnassa otetaan huomioon asiakkaan yksilölliset ominaisuudet.

Insuliiniruiskut, insuliinikynät ja kynäneulat

Suosittelaa neulan vaihtamista jokaisen pistoksen jälkeen. Insuliiniruisku on kertakäyttöinen. Neuloja saa 4, 5, 6 mm kokoisina.

1.4.2021

Monikäyttöiset insuliinikynät ovat diabeetikolle maksuttomia.

Insuliinipumppuhoidon välineet

Insuliinipumpun hankkii ja luovuttaa potilaalle sovitun työajan mukaan erikoissairaanhoidon laitos. Insuliinipumpun tarvikkeiden tarve vaihtelee yksilöllisesti.

Virtsan tutkimusliuskat

Virtsan glukoosin ja ketoaineiden seurantaan tarvitaan vain poikkeuksellisesti.

JAKELUTUOTTEISIIN KUULUMATTOMAT

- * Lääkkeet, lääkehappi, käsidesinfektioaineet, keittosuola
- * Mehupillit, juomamukit
- * Ruokaliinat, pesulaput, vuodesuojat, poikkilakanat, Saniteetti- eli kroonikkovaipat
- * Nenäliinat, pumpulikäsineet, kaarimaljat
- * Atulat, kyretit tai muut työvälineet
- * Suojakäsineet (tarvittaessa annetaan suolentoimitukseen (ei kuitenkaan yksityisille palvelukodeille) ja huuhteluihin, liman imuun ja trakeostomian hoitoon)
- * Selluloosavanu (poikkeuksena trakeostomiapotilaille ja limaimujen yhteyteen)
- * Steriilit sidokset (poikkeuksena keskuslaskimokatetrin ja vastaavien kanyylien hoito)
- * Haavanhoitotarvikkeet (omavastuu 3 kk)
- * Lääkeainetta sisältävät haavasidokset, pikasiteet, laastarit (asiakas hankkii itse)
- * Tukisiteet eli kompressiositeet
- * Ihon desinfiointiaineet (poikkeuksena tartuntataudit, limaimut ja trakeostomian hoito)
- * Pesuvoide, perusvoiteet, pesuemulsiot ja muut perushygieniaan kuuluvat tuotteet
- * Virtsapullot
- * Lääkinnälliset hoitosukat/tukisukat
- * Avannepussien hajunpoistajat
- * Tippasuojat ja pikkuvaipat (poikkeuksena inkontinenssiin jaettavat)
- * Plasmansokerin mittausliuskat heikentyneessä sokerinsietokyvyssä (ei ole diabetes -diagnoosia)
- * Kirurginen suu- ja nenäsuoja, kangasmaski tai muu vastaava.

Jakeluun kuulumattomat hoitotarvikkeet kukin yksikkö varaa talousarvioonsa ja hankkii itse tarvitsemansa tuotteet.

Lisätietoa:

Käypähoito -suositukset

STM:n kuntainfo 3/2014. Toimenpideohjeita kuntien hoitotarvikejakeluun

STM:n raporteja ja muistioita 2014:28. Selvitys kuntien hoitotarvikejakelusta.

1.4.2021

Hoitotarvikejakelu
tarvikejakelu@sakyla.fi
p. 044-457 5209 Säkylä

SELVITYS HOITOTARVIKKEIDEN TARPEESTA (hoitajan/lääkärin arvio)

Potilaan nimi:
Henkilötunnus:
Puhelinnumero:

Milloin sairaus/oire/vamma alkanut: _____

Tuotteiden käytön syy (sairaus, diagnoosi)

Hoitotarvikkeet: (tuotteen REF numero, malli, koko)	Tarve päivässä/viikossa
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Muuta:

Diabetestarvikkeissa (verensokeri liuskat, neulat ja lansetit) pitää olla maininta, kuinka usein päivässä/viikossa tuotteita käytetään.

Todistus on voimassa 3-6kk tai toistaiseksi jos kyseessä pysyvä vaiva.

Terveystieteiden ammattilaisen allekirjoitus ja nimen selvitys
